

Forum V

Oppimispolku lukuihin 7–9

Tavoitteet

- Tietotavoitteet: Opiskelija
 - tietää, millä tavalla Kustaa Vaasa nousi Ruotsin kuninkaaksi ja miten hän loi vahvan hallitusvallan
 - ymmärtää, miten Suomen asema muotoutui uuden ajan alussa
 - tietää, miksi Kustaan perilliset ajautuivat pitkäaikaiseen valtataisteluun.
- Taitotavoitteet: Opiskelija
 - tuottaa tietoa ja soveltaa sitä monipuolisissa tehtävissä
 - harjoittelee tunnistamaan ja tekemään historian tulkintoja
 - harjoittelee historiapolitiikan tunnistamista ja analyysia.

Toteutus

- Opiskele luvut itsenäisesti, parin kanssa tai pienryhmässä oppikirjan ja netin avulla.
- Etene omaan tahtiisi, aikaa käytettävissä ____ oppituntia.
- Ylöspäin eriyttävät tehtävät on merkitty +-merkillä.
- Oppituntien lisäksi sinun on työskenneltävä myös kotona. Palauta vastauksesi viimeistään _____.
- Lue jokainen oppikirjan luku ennen tehtävien tekoa.

OSA I

1. Lue oppikirjan luku 7 "Kustaa Vaasa vahvistaa hallitusvaltaa".
2. Miksi Pohjoismaat solmivat Kalmarin unionin, ja miksi se lopulta hajosi?
3. Laadi henkilökuva Kustaa Vaasasta ihmisenä ja hallitsijana oppikirjan ja netin avulla. Ks. esim. [Kansallisbiografian esittely kuninkaasta](#).

(Kuva: Wikimedia Commons)

4. Pohdi, miksi Kustaa Vaasa nähdään ristiriitaisena hahmona Ruotsissa.

+5. Valitse luvun kolmesta historiallisesta maalauksesta yksi. Kirjoita maalauksen esittämästä tilanteesta selostus. Etsi netistä lisää tietoa ja käytä mielikuvitustasi.

OSA II

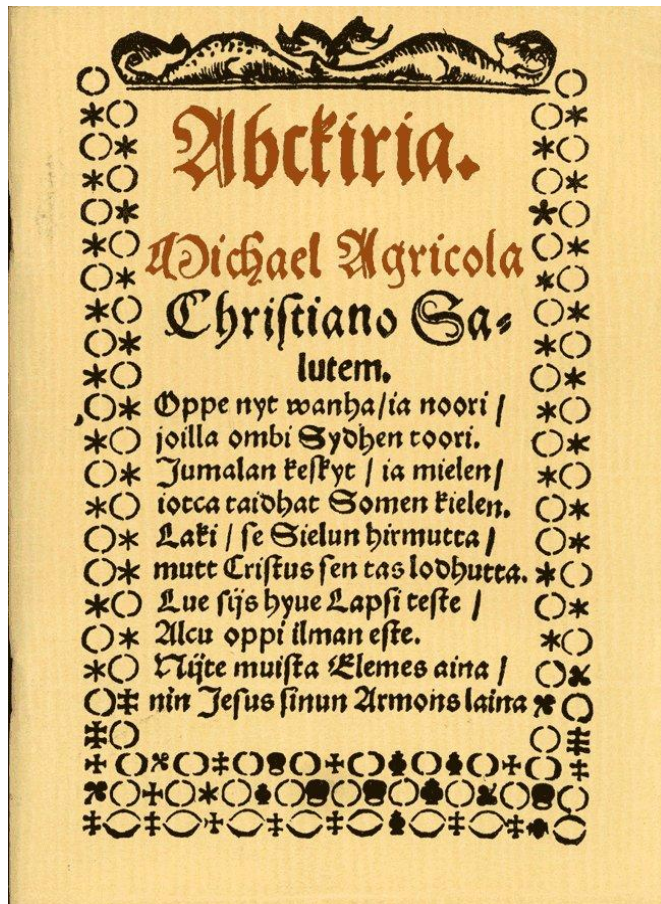
6. Lue oppikirjan luku 8 "Suomen asema valtakunnan itäosana".

7. Miten reformaatio toteutettiin Ruotsissa ja Suomessa?

8. Aseta Kustaa Vaasan Suomessa aloittamat uudistukset tärkeysjärjestykseen. Perustele.

+9. Katso Yle Areenasta video [Agricolan jäljillä: kielenkääntäjä](#) (noin 30 min). Mitä ohjelmassa kerrotaan Agricolan elämän vaiheista? Miksi Agricolan käännöstyö oli oleellisen tärkeää? Minkälaisen kuvan ohjelma antaa 1500-luvun oppineista?

+10. Lue Agricolan kirjoittaman ensimmäisen suomenkielisen kirjan Abckirian nimiösivu vuodelta 1543. Suomenna teksti nykysuomeksi.

Jos et saa kirjaimista selvää, katso Abckirian alkuruno esimerkiksi [täältä](#).

11. Miksi rangaistuksia kovennettiin 1500-luvulla, ja miten se näkyi säädetyissä rangaistuksissa?

+12. Suomessa oli melko vähän merkittäviä aatelissukuja keskiajalla ja 1500-luvulla. Etsi yksi tällainen suku ja perustele, miksi se oli merkittävä.

OSA III

13. Lue oppikirjan luku 9 "Valtataisteluja ja kapinoita".

14. Tee ajatuskartta tai taulukko Kustaa Vaasan perillisten valtataisteluista.

15. Kuvaile, millaista oli Turun linnan renessanssiaikainen elämä. Mitä uutuuksia ja vaikutuksia tästä ajasta jäi suomalaisten elämään?

+16. Kuuntele Terhi Niinimaan vuonna 2016 julkaisema laulu [Kaarina Maununtytär](#). Millä tavalla laulu onnistuu elävöittämään Kaarina Maununtyttären tarinan?

17. Suomen käskynhaltija Klaus Fleming kirjoitti vuonna 1593 kirjeessään Kaarle-herttualle levottomuuksista Suomessa:

Talonpojat ovat tulleet hulluiksi - - - He ovat lyöneet sotilaita hengiltä ja kohdelleet heitä kaltoin, kokoontuneet yhteen ja tehneet itsestään sotaeverstejä.

(Lähde: Mirkka Lappalainen, Susimessu. 1590-luvun sisällissota Ruotsissa ja Suomessa. Siltala 2009.)

Levottomuudet johtivat väkivaltaisuuksiin, joita sittemmin on nimitetty nuijasodaksi. Miksi nuijasota syttyi, ja miten se vaikutti suomalaisten elämään?

18. Nuijasodan tulkinnat.

- a) Vertaa nuijasodasta esitettyjä tulkintoja. Mihin tulkintaan itse uskot?
- b) Millä tavalla nuijasodan tulkinnat ovat esimerkkejä historiapolitiikasta?

OSA IV Arviointi

1. Itsearviointi

- a) Mitä uutta opit?
- b) Mikä oli mielenkiintoista?
- c) Mistä olisit halunnut saada lisää tietoa?
- d) Mikä oli vaikeaa?
- e) Anna omalle työskentelyllesi arvosana (1–5).

2. Vertaisarviointi

- a) Arvioi jonkun toisen opiskelijan oppimispolun tehtäviä.
- b) Missä hän onnistui erityisen hyvin?
- c) Missä hän olisi voinut vielä parantaa?